

Päätoimittajan palsta

Teksti: Robert Storm

Suomen Wagner-seuran täyttäessä 20 vuotta julkaistaan *Wagneriaanissa* seuran aiempien puheenjohtajien kirjoituksia puheenjohtajakausistaan sekä muutaman muun kirjoittajan kertomuksia elämästään wagneriaanina. Tässä tilanteessa päätoimittajankin ehkä aika muistella menneitä aikoja Wagner-seurassa. Vaikka jäsennumeroni on 118, voin sanoa olleeni seurassa mukana alusta asti.

Wagner-seurahan perustettiin Tampereen *Parsifal*-esityksen innoittamana. Itse en ollut katsomassa tätä esitystä, mutta luin Turun Sanomista arvostelun, jonka tuolloinen musiikinopettajani **Jarmo Kokkonen** oli kirjoittanut siitä. Tässä – moneen kertaan *Wagneriaanissa* siteeratussa – arvostelussa hän mainitsi Wagnerin antisemitismin ja veti suoran yhteyden Wagnerin ja **Hitlerin** välille. Nämä asiat olivat minulle aivan uusia. Tunsin Wagnerin pelkästään säveltäjänä enkä tiennyt paljoakaan hänen elämästään ja ajatusmaailmastaan enkä Hitlerin suhteesta hänen teoksiinsa.

Seuran ensimmäisessä tilaisuudessa jaettiin lappuja, jotka täyttämällä ja lähettämällä olisi voinut liittyä seuraan. Muistan jopa täyttäneeni tämän lapun, mutta saamattomuuttani en lopulta vienyntä sitä postiin. Seuran liittyminen siirtyi eteenpäin, abiturientiaikoihini. Tuolloin lähetin kirjeen **Uolevi Karrakoskelle** ja puhuimme puhelimestakin muutaman kerran. Kävin silloin tällöin seuran tilaisuuksissa. Luin myös aina kiinnostuneena seuran lehteä *Wagneriaania*. Erityisesti minua kiinnostivat **Pekka Vaajalahden**, **Markku Uotisen** ja **Jack Leon** kirjoitukset, joissa arvosteltiin aina jonkun oopperan kaikki saatavilla olleet levytykset. Vähitellen minusta alkoi tuntua siltä, että voitaisiin osallistua seuran toimintaan aktiivisemminkin. Syksyllä 2003 *Wagneriaani*-lehdessä oli ilmoitus, jossa lehdelle etsittiin uutta tekijää. Minulla oli jo kokemusta lehtityöstä, joten otin yhteyttä toiminnanjohtaja **Peter Häggblomiin**. Kävin tapaamassa häntä ja sain paikan *Wagneriaanin* taittajana. Vä-

hitellen toimituksellinenkin osuuteni lisääntyi ja vuonna 2007 minut nimitettiin myös lehden vastaavaksi toimittajaksi.

Alkuvaiheessahan seuran lehdellä oli ollut nimenä vain “Suomen Wagner-seuran julkaisu”, joka ei ehkä ollut kovin lukijoita houkutteleva. Vuonna 1997 se oli saanut nimen *Wagneriaani*, aiemman nimen pysyessä alaotsikkona. *Wagneriaani*-nimeen olin vuosien aikana ehtinyt tottua. Olen aina ajatellut sanan “wagneriaani” yksinkertaisesti tarkoittavan henkilöä, joka pitää Wagnerin teoksista. Kun aloin tehdä lehteä, minulle selvisi, että jotkut yhdistävät tähän sanaan muutakin. Heille wagneriaani tarkoittaa henkilöä, joka musiikin ja librettojen lisäksi pitävät tärkeinä kaikkia muitakin Wagnerin ajatuksia ja hänen arvomaailmaansa. Tähän liittyy myös saksalaisnationalistinen ideologia ja rasismikin. Tämäntyyppisen wagneriaanin perusesimerkkinä voisi pitää roteoreetikko **Houston Stewart Chamberlainia** ja pahamaineista “Bayreuthin piiriä”, johon hän kuului 1900-luvun alkupuolella. Olen usein kutsunut itseäni wagneriaaniksi, mutta tämän tyyppiisiin wagneriaaneihin en missään tapauksessa halua itseäni yhdistettävän. Uskoisin silti, että useimmat ihmiset tarkoittavat wagneriaanilla samaa kuin minäkin: henkilöä, joka pitää Wagnerin teoksista. Pidän hyvänä asiana sitäkin, että Wagnerin nimi on lehden nimessä. Tämän vuoksi pitäisin ainoana todellisuena vaihtoehtona sitä, että lehden nimi olisi pelkästään “Wagner”. Joten eiköhän *Wagneriaani* ole jatkosakin lehdellemme sopiva nimi.

Tuntuu uskomattomalta, että olen tehnyt *Wagneriaania* jo seitsemän vuoden ajan. Sinä aikana olen saanut lehteen monia kiinnostavia artikkeleja hienoilta kirjoittajilta. Minulle henkilökohtaisesti erityisen läheinen oli sarja, jossa käsiteltiin Bayreuthin festivaalien johtajakausia. Tämä sarja alkoi oikeastaan vahingossa, kun löysin kaksi kiinnostavaa artikkelia vuoden 1882 festivaaleista. Seuraavassa numerossa tämä sarja sai varsinaisen muotonsa. Siinä oli historiikki **Cosima Wagnerin** johtajakaudesta sekä muutama aikalaisartikkeli. Osa sarjassa julkaistuja historioikeista oli itse kirjoittamiani ja osa aikalaisartikkeista suomentamiani. Niiden ansiosta menneiden aikojen Bayreuth on noussut hyvin tärkeään asemaan minun Wagner-kiinnostuksessani. Olin itsekin halunnut matkustaa Bayreuthiin ja ollut pitkässä lippujonossa. **Mark Twainin** Bayreuth-artikkelia suomentaessani minusta alkoi tuntua siltä, että nyt sinne Bayreuthiin on pakko päästä. Eikä mennytkään kauan, kun sain sinne liput. Niin hieno kuin tämä matka monessa suhteessa olikin, aivan samalta Bayreuth ei todellisuudessa tuntunut kuin millaisena olin nähnyt sen mielessäni näitä artikkeleja lukiessani.

Sen jälkeen, kun aloin tehdä *Wagneriaania*, pääsin muutenkin osallistumaan seuran toimintaan aktiivisesti. Ensin minua pyydettiin Turun ohjelmatoimikuntaan, sitten seuran hallitukseen. Olin aina ajatellut, että en haluaisi minkään yhdistyksen hallitukseen, ja aluksi Wagner-seurankin hallitukseen liittyminen tuntui minusta oudolta ja vähän pelottavalta ajatukselta. Kun lopulta suostuin, huomasin pian, että eihän tässä todellisuudessa mitään pelättävää ollut. On myös ollut hauskaa osallistua seuran tapahtumien järjestelyyn, erityisesti vuonna 2005 järjestettyyn *Lentävä hollantilainen* -seminaariin. Päädyin itsekin esitelmöimään seuran tilaisuuksissa. Ensimmäinen esitelmäni käsiteli sellaisen laulajien Wagner-levytyksiä, joita ei tavallisesti ajatella Wagner-laulajiksi. Kaikkein mukavimpana muistona on kuitenkin jäänyt mieleeni Helsingissä vuonna 2007 pitämäni esitelmä **Claude Debussy** suhteesta Wagnerin teoksiin. Lauloin pianisti **Pauli Karin** säestyksellä kaksi Debussy'n laulua. Pauli soitti myös muutaman hänen pianosävellyksensä. Yleisöä oli paljon ja vielä esitelmän jälkeenkin kävin kiinnostavaa keskustelua muutaman yleisön edustajan kanssa.

Näiden 20 vuoden aikana ja erityisesti vuodesta 2004 alkaen Wagner-seurasta on tullut tärkeä osa elämäni. Olen seuran ansiosta oppinut Wagnerista paljon lisää sekä tavannut useita kiinnostavia ihmisiä. Seuran aktiivisimpien jäsenten lisäksi voisin mainita esimerkiksi oopperalaulajat **Jukka Rasila**sen ja **Taru Valjakan**. Wagner-elämäni on musiikin kuuntelemisen ja oopperaesitysten katsomisen lisäksi kuulunut lehden toimitamista, siihen kirjoittamista, hallituksessa olemista, tapahtumien järjestämistä, esitelmöimistä, vähän laulamistakin... Suositte-
len muillekin!

Tuntemattoman leipzigilaisen piirtäjän pilakuva Wagnerista.